جمهوری اسلامی ایران
وزارت نیرو

معاونت امور آب و آبفا

دفتر برنامه ریزی کلان آب و آبفا

بخشنامه استفاده از پساب تصفیه‌خانه‌های فاضلاب شهری و روستایی

دی ماه ۱۳۹۳

باسمه تعالی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نیرو

تاریخ: ۱۳۹۳/۱۰/۲۰
شماره: ۹۳/٤۲٦۲۳/۷۰۰
پیوست: دارد

بخشنامه استفاده از پساب تصفیه‌خانه‌های فاضلاب شهری و روستایی

به شرکت مدیریت منابع آب ایران، شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور، شرکت‌های آب منطقه‌ای، سازمان آب و برق خوزستان و شرکت‌های آب و فاضلاب استان‌ها

با سلام

با عنایت به مواد ۲۱ و ۲٤ قانون توزیع عادلانه آب و مفاد بند ۸-۱ دستورالعمل اجرایی تخصیص آب (ابلاغیه شماره ۱۳۰٦۷/۱۰/۱۰۰ مورخ ۸۲/۳/۱۰ وزیر نیرو) و مطابق با مصوبات جلسه مورخ ۱۳۹۳/۷/۵ با حضور وزیر محترم نیرو-موضوع ابلاغیه شماره ۹۳/۳۱٥٤۸/۱۰۰ مورخ ۹۳/۷/۱۲- در راستای استفاده بهینه از پساب حاصل از تصفیه‌خانه‌های فاضلاب شهری و روستایی و تسریع در پاسخگویی به تقاضاهای استفاده از این منابع توسط بخش خصوصی و سایر مصارف به طرق مختلف، با رعایت سیاست‌ها و الزامات وزارت نیرو و ملاحظات فنی، اقتصادی، حقوقی، اجتماعی و زیست‌محیطی، و نیز شفاف‌سازی حیطه وظایف و اختیارات شرکت‌های آب منطقه‌ای و آب و فاضلاب استانی در این زمینه، این بخشنامه با فرآیند، سیاست‌ها و الزامات حاکمیتی زیر ابلاغ و جایگزین کلیه بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های قبلی می‌شود. بنابراین همانند سایر منابع آب و در قالب نظام‌نامه تخصیص آب، کمیسیون تخصیص آب وزارت نیرو مرجع تصمیم‌گیری در خصوص تخصیص پساب‌ها خواهد بود. براین اساس، در صورتی‌که پساب‌ها قبلاً در کمیسیون تخصیص آب تعیین تکلیف شده و نوع مصرف آنها مشخص شده باشد، مجوز تخصیص صادره برای پساب ملاک عمل خواهد بود. با توجه به الزامات این بخشنامه، در صورتی‌که با هدف اجرای شبکه جمع‌آوری و تصفیه فاضلاب، پساب حاصله جهت سرمایه‌گذاری در اختیار بخش خصوصی قرار گیرد، در قالب مجوز تخصیص پساب صادره توسط معاون امور آب و آبفا (یا مجوزهای صادر شده قبلی توسط کمیسیون تخصیص آب)، کلیه اقدامات مرتبط در این راستا جهت انعقاد قرارداد و پیگیری‌های بعدی به شرکت‌های آب و فاضلاب واگذار می‌گردد.

تهران، خیابان ولی‌عصر، ابتدای بزرگراه نیایش، روبروی درب جنوبی پارک ملت، ساختمان وزارت نیرو، کدپستی: ۱۹۹٦۸۳۳۹۱۳
تلفن: ۸۱٦۰٦۰۰۰ پست الکترونیک: info@moe.gov.ir وب: www.moe.gov.ir

۱. از تاریخ ابلاغ این بخشنامه، تصمیم‌گیری در خصوص نحوه استفاده از پساب شهرها و روستاهایی که قبلاً در کمیسیون تخصیص آب وزارت نیرو تعیین تکلیف نشده باشند و متقاضی سرمایه‌گذاری برای اجرای شبکه‌های جمع‌آوری و تصفیه فاضلاب وجود داشته باشد با درخواست شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور و در صورت وجود متقاضی سرمایه‌گذاری برای سایر موارد با درخواست شرکت مدیریت منابع آب ایران، در قالب "کمیته راهبری پساب" با ریاست معاون وزیر نیرو در امور آب و آبفا و با عضویت مدیران عامل شرکت های مادر تخصصی مدیریت منابع آب ایران و مهندسی آب و فاضلاب کشور و مدیر کل دفتر برنامه ریزی کلان آب و آبفا (دبیر کمیته) انجام خواهدگرفت. ابلاغیه این کمیته فصل‌الخطاب خواهد بود.

۲. بر این اساس دفتر برنامه‌ریزی کلان آب و آبفا به عنوان دبیرخانه کمیته راهبری پساب، در راستای تعیین تکلیف تخصیص پسابها برای پروژه‌های سرمایه‌گذاری بخش خصوصی، اقدام به جمع‌آوری اطلاعات و نظرات شرکت‌های آب منطقه‌ای و آب و فاضلاب استانها و همچنین شرکت‌های مادر تخصصی خواهد نمود. وظایف و مسئولیت‌های شرکت آب منطقه‌ای و آب و فاضلاب استانی و نیز کمیته راهبری پساب در این خصوص و همچنین اطلاعات مورد نیاز، در پیوست شماره (۱) ارائه شده است.

۳. دبیرخانه پس از جمع‌آوری اطلاعات و انجام تحلیل‌های لازم بر اساس الزامات و سیاست‌های این بخشنامه، نسبت به طرح موضوع در کمیته راهبری پساب اقدام خواهد نمود. در این راستا مجوز تخصیص پساب با مشخص نمودن نوع، میزان و محل مصرف و تعیین تکلیف سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در این منابع، توسط معاون وزیر نیرو در امور آب و آبفا ابلاغ خواهد شد.

٤. پس از صدور مجوز تخصیص پساب از سوی معاون امور آب و آبفا، کلیه اقدامات لازم برای عقد قرارداد و سایر پیگیری های مرتبط با بخش خصوصی در صورت وجود متقاضی سرمایه‌گذاری در احداث شبکه جمع‌آوری و تصفیه فاضلاب، توسط شرکت های آب و فاضلاب استانی و با مدیریت و راهبری شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور بر اساس ضوابط

تهران، خیابان ولی‌عصر، ابتدای بزرگراه نیایش، روبروی درب جنوبی پارک ملت، ساختمان وزارت نیرو، کدپستی: ۱۹۹٦۸۳۳۹۱۳
تلفن: ۸۱٦۰٦۰۰۰ پست الکترونیک: info@moe.gov.ir وب: www.moe.gov.ir

و مقررات صورت خواهد پذیرفت. بدیهی است کلیه متقاضیان سرمایه‌گذاری در اجرای شبکه جمع‌آوری و یا تصفیه‌خانه فاضلاب، در صورت مراجعه به شرکت‌های آب منطقه‌ای، از طریق این شرکت ها به شرکت های آب و فاضلاب استانی معرفی خواهند شد.

۵. پس از اتمام مدت قراردادهای منعقده توسط شرکت‌های آب و فاضلاب استانی با سرمایه‌گذار بخش خصوصی (جهت احداث شبکه جمع آوری و تصفیه فاضلاب)، پساب در اختیار شرکت‌های آب منطقه‌ای قرار خواهد گرفت تا پس از اخذ مجوز تخصیص پساب از کمیسیون تخصیص آب، برای مصارف مورد نیاز منطقه مورد استفاده قرار گیرد.

٦. آن بخش از پساب‌ها که بر اساس سیاست‌ها و الزامات حاکمیتی مقرر در پیوست شماره (۲) و از طریق کمیسیون تخصیص آب یا کمیته راهبری پساب به سایر اهداف اختصاص یابد، در اختیار شرکت‌های آب منطقه‌ای قرار خواهد گرفت و در صورت وجود متقاضی سرمایه‌گذاری برای استفاده از این پساب (غیر از اجرای شبکه جمع‌آوری و تصفیه فاضلاب)، کلیه اقدامات لازم برای عقد قرارداد و سایر پیگیری‌های مرتبط از طریق شرکت‌های آب منطقه‌ای صورت خواهد گرفت و شرکت‌های آب و فاضلاب مجاز به برنامه‌ریزی مجدد در خصوص آنها نخواهند بود.

۷. در مورد پساب‌هایی که قبل از ابلاغ این بخشنامه و تا تاریخ ابلاغ صورتجلسه مورخ ۹۳/۷/۵ دفتر وزیر محترم نیرو، تعهدی به لحاظ قراردادی و یا مالی در مورد آنها توسط شرکت آب منطقه‌ای ایجاد شده است، کماکان واگذاری پساب به متقاضی توسط شرکت مذکور پیگیری خواهد شد. در این خصوص لازم است کلیه اطلاعات و مستندات مربوطه حداکثر ظرف مدت ۲ ماه به دبیرخانه کمیسیون تخصیص آب وزارت نیرو ارسال گردد.

۸. به منظور کنترل کیفیت پساب خروجی تصفیه خانه ها و رعایت ملاحظات کیفی، لازم است شرکت های آب و فاضلاب و آب منطقه ای مطابق بندهای ذیل عمل نمایند:

- شرکت های آب و فاضلاب موظفند پیش از انجام هر گونه برنامه‌ریزی برای استفاده از پساب فاضلاب تولیدی در قالب کمیسیون تخصیص آب/ کمیته راهبری پساب، نسبت به اعلام

تهران، خیابان ولی‌عصر، ابتدای بزرگراه نیایش، روبروی درب جنوبی پارک ملت، ساختمان وزارت نیرو، کدپستی: ۱۹۹٦۸۳۳۹۱۳
تلفن: ۸۱٦۰٦۰۰۰ پست الکترونیک: info@moe.gov.ir وب: www.moe.gov.ir

کیفیت پساب خروجی تصفیه‌خانه‌های فاضلاب مطابق با کیفیت پساب موجود در تصفیه‌خانه‌های در حال بهره برداری و کیفیت پساب خروجی مطابق با طراحی انجام شده در تصفیه‌خانه های در دست مطالعه و اجرا به دبیرخانه کمیسیون/ کمیته اقدام نمایند.

- در مواردی‌که سرمایه گذار بخش خصوصی در مقابل اجرای شبکه جمع آوری و تصفیه‌خانه فاضلاب، پساب حاصله را برای مصارف مختلف دریافت نماید، سرمایه‌گذار موظف است براساس استاندارد کیفیت پساب مورد نیاز مطابق با مصرف مورد نظر، درخواست بازنگری برای فرآیندهای طراحی تصفیه‌خانه فاضلاب را به شرکت های آب و فاضلاب ارائه نماید و شرکت های آب و فاضلاب موظفند بازنگری فرآیندهای مربوطه را در مدت زمان معقول به انجام رسانند. بدیهی است افزایش هزینه های ناشی از اجرای هرگونه فرآیند اضافی برای رسیدن به کیفیت مطلوب با سرمایه گذار خواهد بود.
- متقاضی می‌تواند براساس کیفیت پساب خروجی تصفیه‌خانه های در دست بهره‌برداری که توسط شرکت های آب و فاضلاب اعلام خواهد شد و در چارچوب مجوز تخصیص پساب، نسبت به تعریف مصارف مورد نظر متناسب با کیفیت اعلام شده اقدام نماید. در صورتی‌که کیفیت اعلام شده پائین تر از استاندارد کیفی برای مصرف مورد نظر باشد، تصفیه تکمیلی جهت ارتقاء کیفیت پساب برعهده متقاضی می‌باشد. این ارتقاء می‌تواند از طریق سرمایه‌گذاری مستقیم و طی فرآیندی خارج از تصفیه خانه موجود صورت پذیرد و یا با هماهنگی با شرکت های آب و فاضلاب و قبول سرمایه گذاری اضافی نسبت به بهبود کیفیت پساب خروجی در تصفیه خانه موجود اقدام نماید. بدیهی است به‌هنگام صدور مجوز بهره‌برداری پساب برای متقاضیان مختلف، کنترل تطابق کیفیت پساب مورد تقاضا با استاندارد مصرف مورد نظر، حسب مورد بر عهده شرکت آب و فاضلاب یا آب منطقه ای خواهد بود.
- در شرایط عدم وجود سرمایه گذار برای استفاده از پساب، در صورتی‌که کیفیت پساب تولیدی اعلام شده توسط شرکت‌های آب و فاضلاب با استاندارد کیفیت مورد نیاز برای مصارف مختلفی که مجوز تخصیص برای آنها صادر شده است، مطابقت نداشته باشد، لازم

تهران، خیابان ولی‌عصر، ابتدای بزرگراه نیایش، روبروی درب جنوبی پارک ملت، ساختمان وزارت نیرو، کدپستی: ۱۹۹٦۸۳۳۹۱۳
تلفن: ۸۱٦۰٦۰۰۰ پست الکترونیک: info@moe.gov.ir وب: www.moe.gov.ir

است موضوع به دبیرخانه کمیسیون تخصیص آب / کمیته راهبری پساب جهت تصمیم‌گیری در خصوص نحوه ارتقاء کیفیت پساب خروجی منعکس گردد.

- شرکت های آب و فاضلاب موظفند نسبت به پایش کیفیت پساب خروجی تصفیه خانه ها در مقیاس هفتگی اقدام و نتایج پایش را بطور همزمان به شرکت‌های آب منطقه ای و شرکت‌های مادر تخصصی مدیریت منابع آب ایران و مهندسی آب و فاضلاب کشور ارسال نمایند. در صورتی‌که کیفیت پساب تولیدی پائین تر از کیفیت پساب خروجی اعلام شده توسط شرکت آب و فاضلاب باشد، شرکت های آب و فاضلاب مکلف به جبران خسارت خواهند بود. شیوه نامه تعیین نحوه جبران این خسارت و نیز نظام نامه پایش کیفی پساب خروجی تصفیه‌خانه ها طی سه ماه از تاریخ صدور این بخشنامه به صورت مشترک توسط شرکت‌های مادر تخصصی فوق الذکر تدوین و ابلاغ خواهد شد.

مسئولیت اجرای این بخشنامه در شرکت‌های مدیریت منابع آب ایران و مهندسی آب و فاضلاب کشور، شرکت‌های آب منطقه‌ای و سازمان آب و برق خوزستان، و شرکت‌های آب و فاضلاب استانی بر عهده مدیر عامل می‌باشد. شرکت مدیریت منابع آب ایران و شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور موظفند در خصوص عملیاتی نمودن مجوزهای تخصیص پساب و مصوبات کمیته راهبری پساب نظارت عالیه داشته باشند. همچنین مسئولیت نظارت بر حسن اجرای این بخشنامه در معاونت امور آب و آبفا بر عهده مدیر کل دفتر برنامه‌ریزی کلان آب و آبفا می‌باشد.

علاوه بر این، شرکت‌های مدیریت منابع آب ایران و مهندسی آب و فاضلاب کشور موظفند هر ساله گزارشی را از عملکرد شرکت‌های زیرمجموعه در زمینه اقدامات انجام شده در خصوص پساب شامل قراردادهای تنظیم شده و نتایج حاصله، به دبیرخانه کمیته راهبری پساب ارسال نمایند.

رحیم میدانی

معاون وزیر در امور آب و آبفا

تهران، خیابان ولی‌عصر، ابتدای بزرگراه نیایش، روبروی درب جنوبی پارک ملت، ساختمان وزارت نیرو، کدپستی: ۱۹۹٦۸۳۳۹۱۳
تلفن: ۸۱٦۰٦۰۰۰ پست الکترونیک: info@moe.gov.ir وب: www.moe.gov.ir

باسمه تعالی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نیرو

تاریخ: ۱۳۹۳/۱۰/۲۰
شماره: ۹۳/٤۲٦۲۳/۷۰۰
پیوست: دارد

رونوشت :

- مقام عالی وزارت جهت استحضار
- معاونت محترم پشتیبانی، حقوقی و امور مجلس
- معاونت محترم برنامه ریزی و امور اقتصادی
- دفتر نظام های بهره برداری و حفاظت آب و آبفا
- دفتر بهبود بهره وری و اقتصاد آب و آبفا
- دفتر استانداردهای فنی، مهندسی، اجتماعی، زیست محیطی آب و آبفا
- دفتر برنامه ریزی کلان آب و آبفا جهت اطلاع و اقدام

تهران، خیابان ولی‌عصر، ابتدای بزرگراه نیایش، روبروی درب جنوبی پارک ملت، ساختمان وزارت نیرو، کدپستی: ۱۹۹٦۸۳۳۹۱۳
تلفن: ۸۱٦۰٦۰۰۰ پست الکترونیک: info@moe.gov.ir وب: www.moe.gov.ir

پیوست شماره ۱

وظایف و مسئولیت‌های کمیته راهبری پساب، شرکت‌های آب منطقه‌ای و شرکت‌های آب و فاضلاب استان

۱- شرکت‌های آب منطقه ای:

اهم وظایف و مسئولیت‌ها در خصوص تخصیص پساب‌ها به قرار زیر است:

۱-۱- جمع‌آوری و ارسال مدارک و اطلاعات و مستندات مورد نیاز به کمیته راهبری پساب یا کمیسیون تخصیص آب وزارت نیرو حسب مورد برای اتخاذ تصمیم درباره محل و نوع مصرف پساب‌ها. اهم این مدارک و مستندات عبارتند از:

- وضعیت آبخوان زیرزمینی، منابع و مصارف آب و کمبودهای آبی منطقه در وضع فعلی و آتی
- نتایج مطالعات توجیهی بهره‌گیری از پساب (در صورت انجام این مطالعه)
- درخواست متقاضی سرمایه گذاری (برای مواردی غیر از اجرای شبکه جمع آوری و تصفیه فاضلاب) به همراه مشخصات سرمایه گذار و اهداف مصرفی پساب
- مصوبات و اسناد بالادستی مربوط به حوضه آبریز یا منطقه مورد نظر
- ارائه مدل مالی برای استفاده از پساب برای شرایطی که متقاضی سرمایه گذاری (غیر از اجرای شبکه جمع آوری و تصفیه خانه فاضلاب) وجود داشته باشد

۱-۲- ارائه پیشنهاد به کمیته راهبری پساب یا کمیسیون تخصیص آب حسب مورد (در قالب مصوبه کمیته مدیریت منابع آب) در زمینه میزان و نوع مصرف تخصیص پساب شهرها و روستاها بر مبنای مدارک و مستندات فوق و سیاست‌ها و ضوابط مندرج در پیوست شماره ۲ این بخشنامه

۱-۳- عقد قرارداد و سایر پیگیری‌های مربوط به واگذاری پساب به مصارف مورد درخواست متقاضی سرمایه‌گذاری در مواردی که پساب بر اساس مجوز تخصیص صادره از سوی کمیته راهبری پساب یا کمیسیون تخصیص آب در اختیار شرکت آب منطقه ای قرار گرفته یا خواهد گرفت

۱-۴- عملیاتی نمودن راهبردها و سیاست‌ها و مصوبات ابلاغی از سوی کمیته راهبری پساب و کمیسیون تخصیص آب

۱-۵- ارائه پیشنهادات اصلاحی به کمیته راهبری پساب در خصوص مفاد این بخشنامه

۱-۶- کنترل و پایش بهره‌برداری از پساب‌ها در انطباق با مجوز بهره برداری / قرارداد صادره (منطبق بر مجوز تخصیص پساب صادره) و ایجاد بانک اطلاعاتی مربوطه و ارسال آن به شرکت مدیریت منابع آب ایران جهت ارائه گزارش عملکرد شرکتها به معاونت امور آب و آبفا

۱-۷- انجام بررسی‌های منطقه‌ای برای شناسایی متقاضیان حقیقی و حقوقی استفاده از پساب در مواردی که پساب از طریق کمیسیون تخصیص آب / کمیته راهبری پساب در اختیار شرکت آب منطقه ای قرار می‌گیرد.

۲- شرکت آب و فاضلاب شهری/روستایی استان:

اهم وظایف و مسئولیت‌های این شرکت در خصوص نحوه استفاده از پساب‌ها به قرار زیر است:

۲-۱- جمع‌آوری و ارائه مدارک و اطلاعات و مستندات مورد نیاز به کمیته راهبری پساب/ کمیسیون تخصیص آب برای اتخاذ تصمیم درباره محل و نوع مصرف پساب‌ها. اهم این مدارک و مستندات عبارتند از:

- درخواست متقاضی سرمایه گذاری در اجرای شبکه جمع آوری و تصفیه فاضلاب و استفاده از پساب به همراه مشخصات سرمایه گذار و اهداف مصرفی پساب
- جدول حجم و کیفیت پساب تولیدی براساس آنالیز کیفی پساب خروجی در تصفیه خانه های در دست بهره برداری و کیفیت پساب براساس طراحی انجام شده در مورد تصفیه خانه های در دست اجرا و مطالعه و همچنین سایر نتایج مطالعات طرح مرتبط با موضوع نظیر قیمت تمام شده پساب، مختصات جغرافیایی و فهرست شهرها و روستاهای تحت پوشش طرح و نتایج مطالعات احتمالی بهره گیری از پساب
- مدل مالی برای استفاده از پساب برای شرایطی که متقاضی سرمایه گذاری (اجرای شبکه جمع آوری و تصفیه خانه فاضلاب) وجود داشته باشد

۲-۲- عقد قرارداد و سایر پیگیری های مربوط به واگذاری پساب به متقاضی سرمایه‌گذاری در اجرای شبکه جمع‌آوری و تصفیه فاضلاب بر اساس مجوز تخصیص صادره از سوی کمیته راهبری پساب یا کمیسیون تخصیص آب

۲-۳- عملیاتی نمودن راهبردها ، سیاست‌ها و مصوبات ابلاغی از سوی کمیته راهبری پساب

۲-۴- کنترل و پایش بهره‌برداری از پساب‌ها (برای موارد مرتبط با شرکت های آب و فاضلاب) در انطباق با مجوز بهره برداری / قرارداد صادره (منطبق بر مجوز تخصیص پساب صادره) و ایجاد بانک اطلاعاتی مربوطه و ارسال آن به شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور جهت ارائه گزارش عملکرد شرکتها به معاونت امور آب و آبفا

۲-۵- پایش هفتگی کیفیت پساب خروجی تصفیه خانه های فاضلاب و اعلام آن به شرکت های آب منطقه ای و شرکت های مادر تخصصی مدیریت منابع آب ایران و مهندسی آب و فاضلاب کشور

۲-۶- انجام بررسی‌های منطقه‌ای برای شناسایی متقاضیان حقیقی و حقوقی سرمایه‌گذاری در اجرای شبکه جمع‌آوری و تصفیه فاضلاب و استفاده از پساب حاصله در مواردی که پساب از طریق کمیسیون تخصیص آب / کمیته راهبری پساب در اختیار شرکت آب و فاضلاب قرار می‌گیرد.

پیوست شماره ۲

سیاست‌ها، ضوابط و معیارهای تخصیص و استفاده از پساب

۱- رویکرد و سیاست وزارت نیرو در تخصیص و استفاده از پساب مبتنی بر این است که این منابع باید به عنوان بخشی از اجزاء بیلان منابع و مصارف آب حوضه‌های آبریز و بیلان آبخوان زیرزمینی در نظر گرفته شود و هرگونه برنامه‌ریزی برای تخصیص پساب باید با رعایت شرایط آبی حوضه های آبریز و آبخوان‌های زیرزمینی انجام گیرد.

۲- در دشت های ممنوعه، در صورتیکه کمبود آب شرب وجود داشته باشد، تخصیص پساب صرفاً جهت جایگزینی با چاهها و قنوات در اختیار بخش کشاورزی و با هدف تامین کمبود نیازهای شرب صورت خواهد پذیرفت. در غیر اینصورت، تصمیم گیری در خصوص تخصیص پساب مطابق با جدول شماره ۱ خواهد بود. در هر صورت توسعه کشاورزی با استفاده از پساب در دشت‌های ممنوعه مجاز نیست.

تبصره: با توجه به امکان تغییر وضعیت دشت از لحاظ ممنوعه یا آزاد بودن و همچنین میزان وابستگی آب شرب شهرها به آبخوان زیرزمینی، در صورتیکه تغییری در وضعیت دشت ها ایجاد شود، شرکت های آب منطقه‌ای موظف اند راهکارهای پیشنهادی را جهت اجرای کامل معیارها و ضوابط مندرج در این پیوست به کمیته راهبری پساب ارائه نمایند (مانند عدم صدور مجوز برای ظرفیت‌های جدید پساب نقاط جمعیتی واقع در دشت مورد نظر، عدم تمدید قراردادهای پیشین و مانند آن).

۳- استفاده از پساب برای تعادل‌بخشی آبخوان‌های زیرزمینی می‌تواند به شکل غیرمستقیم و از طریق جایگزینی پساب با چاهها و منابع در اختیار بخش‌های کشاورزی، صنعت، خدمات و فضای سبز انجام گیرد (تغذیه مصنوعی مجازی) اما چنانچه پساب تولیدی از نظر کیفیت در حد استاندارد مربوطه باشد، تغذیه مصنوعی مستقیم نیز امکان‌پذیر خواهد بود.

جدول ۱: چارچوب کلی برای تصمیم‌گیری در خصوص نحوه استفاده از پساب با توجه به وضعیت دشت و منابع آبی آن در شرایط آبی موجود

وضعیت دشت از نظر آب زیرزمینی / وابستگی آب شرب به آبخوان آبرفتی منطقه	دشت‌های ممنوعه	دشت‌های آزاد
کمتر از ۴۰ درصد	در صورت عدم نیاز آب شرب، تخصیص به مصارف صنعت، خدمات و فضای سبز به میزان حداکثر ۴۰ درصد کل پساب مجاز است. ۶۰ درصد پساب باقیمانده، برای تعادل‌بخشی آبخوان تخصیص می‌یابد.	در صورت عدم نیاز آب شرب، به ترتیب برای تخصیص به صنعت، خدمات و فضای سبز و کشاورزی کم‌آب‌بر مجاز است.
بین ۴۰ تا ۸۰ درصد	در صورت عدم نیاز آب شرب، تخصیص به مصارف صنعت، خدمات و فضای سبز به میزان حداکثر ۳۰ درصد کل پساب مجاز است. ۷۰ درصد پساب باقیمانده، برای تعادل‌بخشی آبخوان تخصیص می‌یابد.	در صورت عدم نیاز آب شرب، به ترتیب برای تخصیص به صنعت، خدمات و فضای سبز و کشاورزی کم‌آب‌بر حداکثر به میزان ۷۰ درصد مجاز است. ۳۰ درصد پساب باقیمانده، برای تعادل‌بخشی آبخوان تخصیص می‌یابد.
بیشتر از ۸۰ درصد	در صورت عدم نیاز آب شرب، تمامی پساب برای تعادل‌بخشی آبخوان تخصیص می‌یابد.	در صورت عدم نیاز آب شرب، به ترتیب برای تخصیص به صنعت، خدمات و فضای سبز و کشاورزی کم‌آب‌بر حداکثر به میزان ۵۰ درصد مجاز است. ۵۰ درصد باقیمانده، برای تعادل‌بخشی آبخوان تخصیص می‌یابد.

در صورتیکه کمبود آب شرب وجود داشته باشد، تخصیص پساب صرفاً جهت جایگزینی با چاهها و قنوات در اختیار بخش کشاورزی و با هدف تامین کمبود نیازهای شرب صورت خواهد پذیرفت.

۴- توسعه کشاورزی با استفاده از پساب در دشت‌های آزاد، در صورتیکه نیاز به تأمین آب شرب، صنعت و خدمات و فضای سبز نباشد، تنها در صورت بکارگیری روش‌های آبیاری با راندمان بالا و یا کشت‌های کم‌آب‌بر که برای انسان و محیط زیست ضرر نداشته باشد، مجاز است. رعایت استانداردهای کیفی در خصوص استفاده از این پساب‌ها برای کشاورزی و سایر مصارف ضروری است و حسب مورد شرکت های آب منطقه ای و آب و فاضلاب استان مسئولیت کنترل انطباق کیفیت پساب تخصیص داده شده با استانداردهای مصرف مورد نظر را خواهند داشت.

۵- با هدف حفاظت از آبخوان در دشت‌های ممنوعه، احداث شبکه جمع‌آوری و تصفیه فاضلاب جدید در این دشت‌ها در شرایط زیر در اولویت نخواهد بود:

- آبخوان به طور طبیعی توان خودپالایی و تصفیه فاضلاب را داراست و فاضلاب مشکل بهداشتی ایجاد نمی‌کند

- امکان انتقال آب از مناطق مجاور بصورت بالفعل و بالقوه وجود ندارد و آب شرب شهر فقط متکی به آبخوان آبرفتی منطقه است و پساب ناشی از مصارف شرب مولفه قابل توجهی از تغذیه آبخوان منطقه را تشکیل می دهد
- مشکل بالا بودن سطح آب زیرزمینی در سطح شهر و روستا وجود ندارد
- نشست زمین ناشی از افت سطح آب زیرزمینی در دشت مربوطه اتفاق افتاده است.

۶- تخصیص منابع مالی دولت برای احداث تأسیسات جمع‌آوری و تصفیه فاضلاب، با اولویت شهرهای دارای مشکلات بهداشتی آب زیرزمینی، یا دفع بهداشتی فاضلاب و فاقد سرمایه‌گذار استفاده از پساب، صورت می‌پذیرد.

۷- صدور مجوز استفاده از پساب برای طرح‌های صنعتی بزرگ و مهم که اجرای آن‌ها می‌تواند با فراهم نمودن اشتغال، منجر به کاهش مصارف آب در بخش کشاورزی گردد، با رعایت ضوابط فوق الذکر در اولویت خواهد بود.

۸- شرکت های آب و فاضلاب استانی و آب منطقه ای موظفند نسبت به استفاده از ابزار کنترل و تحویل حجمی پساب جهت کنترل پساب تخصیص یافته اقدام نمایند تا امکان پایش مستمر در بهره برداری کمی از پساب محقق گردد.

شماره :
تاریخ: ۹۳/۳۱۵۴۸/۱۰۰
پیوست: ۱۳۹۳/۷/۱۲

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نیرو

دفتر وزیر

بسمه‌تعالی

جناب آقای مهندس میدانی
معاون محترم آب و آبفا
جناب آقای مهندس جانباز
مدیرعامل محترم شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور
جناب آقای مهندس حاج‌رسولیها
مدیرعامل محترم شرکت مدیریت منابع آب ایران

با سلام و احترام،
به پیوست مصوبات جلسه مورخ ۹۳/۷/۵ با موضوع **نظام نامه استفاده از پساب** جهت استحضار و اقدام لازم ارسال می‌شود.

ماشاءاله تابع‌جماعت
مشاور وزیر و مدیرکل

رونوشت :
- جناب آقای مهندس چیت‌چیان وزیر محترم نیرو جهت استحضار
- جناب آقای مهندس محمودی قائم مقام محترم وزیر جهت استحضار
- دفتر وزارتی-معاونت برنامه ریزی و هماهنگی
- دفتر وزارتی- معاونت پیگیری و نظارت

جمهوری اسلامی ایران

وزارت نیرو

صورتجلسه دفتر وزیر

تاریخ جلسه: ۱۳۹۳/۷/۵ **مکان : دفتر وزیر** **زمان جلسه: ۱۰-۸**

اعضاء :

حاضرین:	آقایان : چیت چیان، محمودی، میدانی، جانباز، حاج رسولیها، ملائی، موسوی، قانع، ابراهیم نیا، نبوی، عبادی، محمدپور،شفیعی، میبدی، همتی، ریاضت
غائبین :	-

الف) دستور جلسه:

- ✓ **نظام نامه استفاده از پساب**

ب) مصوبات و تصمیمات متخذه:

ردیف	شرح	مسئول اجرا/پیگیری	زمان اجرا
۱	دفتر برنامه ریزی کلان آب و آبفا،تخصیص پساب مربوط به هر شهر را بر اساس سیاست های کلان آب کشور مشخص و به شرکت های مادرتخصصی زیرمجموعه ابلاغ نماید. اولویت با مناطقی که پساب دارای ارزش و مشتری بیشتری است (استان های خراسان ،کرمان ، اصفهان و...)،خواهد بود.	معاونت آب و آبفا (دفتر برنامه ریزی کلان آب و آبفا)	۱ ماه
۲	کلیه پساب ها در اختیار شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور می باشد.شرکت مزبورمی بایست از محل فروش این پساب برای سرمایه گذاری های مورد نیاز و توسعه تاسیسات جمع آوری و تصفیه فاضلاب با هر روش ممکن(BOO،BOT و یا بیع متقابل)اقدام نمایند.لازم به ذکر است در صورتی که قبلاً تخصیص پساب مشخص شده باشد شرکت های آبفا ملزم به عمل در چارچوب تخصیص می باشندو در صورت نیاز به تجدیدنظر جزئی در تخصیص های ابلاغی و یا تخصیص جدید در خصوص پساب، موضوع می بایست به کمیته ای که بهمین منظور در سطح ستاد و به ریاست معاونت آب و آبفا تشکیل میشود ارجاع و تصمیم نهایی اخذ و ابلاغ شود.اعضای این کمیته عبارتند از معاون وزیر در امور آب و آبفا ، مدیر کل دفتر برنامه ریزی کلان آب و آبفا،مدیر عامل شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور و مدیرعامل شرکت مدیریت منابع آب ایران ویامدیر عامل شرکت آب منطقه ای مربوطه(با نظر مدیرعامل شرکت مدیریت منابع آب ایران)	معاونت آب و آبفا شرکت مدیریت منابع آب ایران شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور	-
۳	پسابهایی که شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور برنامه ای برای فروش و سرمایه گذاری های جدید مطابق با مفاد بند ۲ این صورتجلسه نخواهد داشت(پساب مازاد)،در اختیار شرکت مدیریت منابع آب ایران جهت برنامه ریزی وهرگونه اقدام مقتضی قرارخواهد گرفت.لازم به ذکر است پس از واگذاری و برنامه ریزی شرکت مدیریت منابع آب ایران برای این نوع پسابها، شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور مجاز به واگذاری وبرنامه ریزی مجدد در این خصوص نخواهد بود.	شرکت مدیریت منابع آب ایران شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور	-
٤	پس از اتمام بازه زمانی قرارداد های منعقده توسط شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور در بخش پساب، پساب در اختیار شرکت مدیریت منابع آب ایران خواهد بود.	-	-
٥	با توجه به نقطه نظرات وسوالات احتمالی کارشناسان در این خصوص، مقرر شد نظام نامه پساب در معاونت آب و آبفا مورد بررسی و تدقیق مجدد قرارگرفته وبا لحاظ نمودن مصوبات این جلسه وپس از تائید وزیر محترم نیرو به شرکت های زیرمجموعه در سطح کشور ابلاغ شود. لازم به ذکر است با ابلاغ این نظام نامه، کلیه بخشنامه های قبلی مغایر باآن ملغی الاثرخواهدبود.	معاونت آب و آبفا	۱۵ روز

دبیر جلسه: مجید ریاضت

گروه اطلاعات و برنامه ریزی

۷/۹